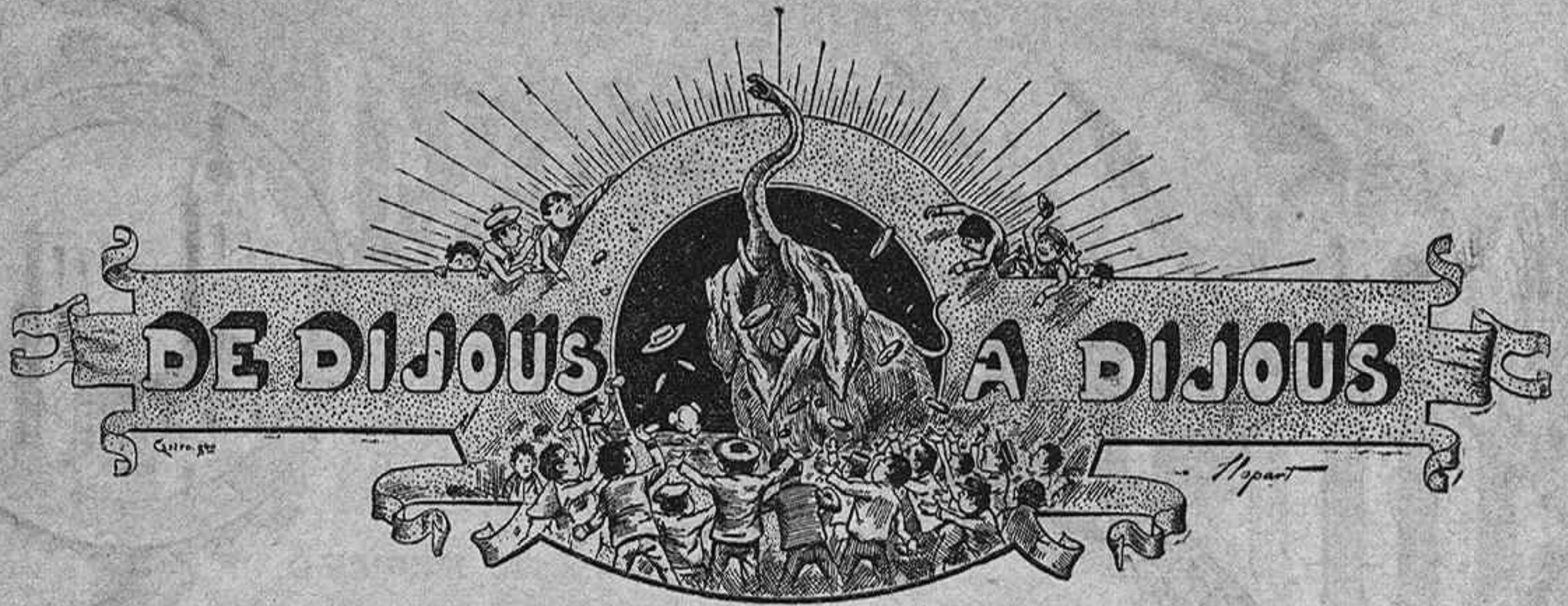

LO MON AL REVÉS

Com qu' es tímit y prudent
'l jovenet que li agrada
y ella té un cor mes qu' ardent,
deixant que digui la gent
s' en va á ferli una cantada.

MAY tant com ara ha quedat justificada aquella màxima que diu: *Lo rostre es lo mirall de l'ànima*. La fatxa del *héroe* (?) del dia, del *gran home* (!) de Washington, del *valent* (¿!) capdill del filibusterisme, del tristement *cèlebre*, anavam á dir tocinyre, Mr. Sherman, té la expressió repulsiva que precisament ha de tenir qui ha proferit tals expressions incalificables contra Espanya, sense solta, ni volta, ni mica de vergonya. Devém fer constar, encare que no se 'ns cregui ben bé del tot, que *mutatis mutandi* ja 'ns havíam format una idea, antes de veurel, d'aquell ángul facial *darwiniá*, d'aquella barbota de pels de raspall, d'aquella mirada de barat estantís que caracterisan al senador nortamericá y 'l fán ser senzillament antipátich y ordinari; ja 'ns ho figuravam que aquella testa havia de ser un perfecte modelo pera 'ls caps d'estudi *báquichs* de 'n Graner.

Per la mateixa rahó, al contemplar l'*eccehomo* dels Estats Units grabat en los periódichs, várem exclamar: La mateixa cara; exacte.—Tanta era la semblansa ab lo retrato que d'ell havíam *tirat* en lo taller fotográfich-invisible de la imaginació!

Vritat es que ni l'honor de publicarli 'l retrato mereixeria aquell *tipo*; pero no més per l'efecte moral que haurán produhit en l'ánim dels espanyols aquells rasgos fisonòmichs tant *deixonsas* resultarà digna d'alabansa sa publicació.

Ara sí que á tots 'ls fills d'Espanya, al haver reparat que l'home que 'ns ha tractat á tall de nortamericá es tan relleig, ha acabat de fernos mes fístich. De manera que al tal fulano, Mr. Sherman, lo seu retrato l'ha acabat de reventar.

*
**

La tabola que s'armá divendres passat en lo teatro Gran-Vía, filla de una de las moltes explossions d'entusiasme patriótic que actualment se registran, ha deixat probat que 'l patriotisme pot anar unit ab lo negoci, lo qual no deixa de ser altament censurable sense que s'aparti de lo corrent.

La Empresa del popular teatro de ralet, que durant la present temporada sab ferse 'ls seus ab molt salero y *brillo*, aquella nit s'acreditá d'expléndida—diguin lo que vulguin 'ls mal pensats—á no poguerho ser més, donant funció patriótica-lírica-bullanguera, al crit de «Viva Espanya» acompanyat del de «Viva la taquilla»; havent lograt á un temps omplir 'ls cors dels concurrents de santa indignació contra 'ls enemichs de la patria y omplir lo teatro de gom á gom (qu' es lo que 's tractava de demostrar).

Sino que, vist lo *quid* d'aquella manifestació nocturna que va acabar com lo rosari de l'Aurora, la Empresa del teatro de la Gran-Vía me va fer l'efecte del Patró Aranya, qu' embarcava als altres y ell 's quedava en terra. Velshiaquí perque vaig sentir dir que després de recullir 'ls quartos de la taquilla l'empresari no va poderse aguantá 'l riure... fins que 'l senyor Gobernador ab molta finura li va fer veure que alló va ser un excés de patriotisme, y 'l va arribar á convence de que realment siguè aixís clavantli una multa entre cap y coll que li refredá bastant l'entusiasme.

Está vist que no 's pot ser massa patriota, ni massa negociant ab la patria quan perilla.

*
**

De grandilocuent (¡no faltava més!) califican 'ls perits lo missatge que 'l senyor Castelar ha dirigit als yankees. Las poderosas rahóns literarias que l'ex-canari de la República ha exposat á la consideració dels *tios Sams* pera ferlos entendre que van molt errats d'oscas, 'ns semblan insuficients ó inútils tractantse d'uns socis que, per l'*esprit* que treginan, no poden estar disposats á llegir discursos per magistrals que aquestos sigan, ni deuen compendre l'altesa de miras qu' enclou lo missatge, tenint en compte la seva manera baixa de proceder en qüestions internacionals.

No son missatjes castelarins carregats de flors y d'adornos retórichs lo que s'ha de remetre á aquella gent pera ferla entrar en rahó, no; sino notas enérgicas y terminants exigintlosi explicacions claras y precisas que deixin l'honor espanyol ben satisfet. Lo demás son romansos.

¡Malaguanyat document!

PEPET DEL CARRIL.

MEMORIAL!

EXCELENTÍSSIM SENYOR
lo Ministre de Foment:
ab legítim sentiment
dech dirli qu' un servidor...
hi quedat *petrificat*
al veurer en la *Gaceta*
que vulgas que no, 's decreta
tancar la Universitat...
Jo, persona excelentíssima,
acato 'l tal manament
Mes ¡ay!... lo cert y evident
es... ¡que m' han fet la *santíssima!*
Lo meu pare, es un *tarrós*
de la vora de Cervera...
Ell m' ha volgut dar carrera
per no véurem aná al *trós*...
Jo, 'ls seus afanys hi pagat
estudiant, ab molta fé...
aquest era l' any darré...
y... 'm plantan un *forrellat!*
Veyám... ¿de quina manera

me 'n torno á casa, senyor...
sense 'l titul de doctor
que 'l pare ab afany m' espera?
Veyám.. ¿com se 'l pren y empa-
lo tal decret *suspensori*, [ssa
eill que mou tant rebombori
quan li porto una *carbassa?*..
¡Y pensar qu' ara duch ¡tres!
assignaturas perdudas!..
¡N' hi ha per casarse ab Judas!
(¡ab 'l permís de vostés)
¡Y 'l pare, que ja 'm tenia
la *pubille!a* triada
per quan, ab *borla* guanyada,
al poble me 'n tornaríal...
¿Y tot per qué?... ¡Per uns quants
qu' han fet un xich de gatzara!
¡Com si aixó fos cosa rara
é impropia dels estudiants!
Total, per uns quants *cridayres*
que han cregut, no obrar gens mal,
responent un xich com cal

als insults dels *tocinayres!*
¿Y què?... ¿Es aixó suficient
per gastarnos la paciència?
¿Qué té que veure la Ciencia
ab lo patri sentiment?...
(Dispensim, senyor Ministre,
si del *registre* me 'n vaig...
¡mes es clar!... ¡ni sè 'l qué 'm faig:
¡Estich *fora de registre!*)
Cónstili, donchs, solzament
que si 'l pare m' *estomaca*,
no culpo á n' ell, ni á l' *estaca*
¡sino als senyors de Foment!
Y si 's queda al fi per *tia*
la noya, que hi dit avants...
¡jo me 'n rento bè las mans!...
¡la culpa es no mes d' *usía!*
Dit lo qual, mon escrit fina.
Deu guardi á vostè molts anys...
Pau Pastera y Desenganys.
(estudiant de medicina)
Per la copia
M. RIUSEC.

¡OBRIU L' ULL!

(A LAS SOLTERAS)

ARA que á l' Isla de Cuba
tots 'ls braus mossos están
trencant camas y costellas
als insurrectes cubans;
ara que aquí, en nostra Espanya,
sols los vellets van quedant,
inútils y los que 's troban
ja en absolut llicenciats;
ara penso ferla grossa,
casi bé 'm vull *suicidá*,
ja que quan sé qu' un se casa
de «*suicidal*» 'l solch tractar.
Doncas sí, penso casarme
avants que passi mitj any,
ab una noya aixerida,
que no tingui mals-de-cap,
que de cosins molts no 'n tingui,
puig no vull cap entrabanch.
No hi fá res que sigui rica,
á l' olla hi haurá mes tall..
¿Que qui soch jo... saber volen
las que novio están buscant? ..

Soch un jove, que molt dup'o
qu' al mon n' hi hagi un altre igual.
Soch molt alt... si en companyia
vaig d' un que tingui sis pams;
vaig camí dels anys de Cristo...
trenta tres ne faré aviat.
Soch molt *guapo*, molt *dallonsas*
y molt *rich*, no enganyo pas.
Allá en la ciutat d' en Nyoca
y al poble de ca 'n Pistras,
tinch molta terra... mullada,
que no 'm renta ni un sol ral.
Tinch además otras cosas
que son de ma propietat
com son: dos americanas
y dos calsas, vellas já;
una ermilla, dos corbatas,
quatre d' *allós* de mocar,
dos barrets, dugas camisas,
uns quants mitjons foradats,
quinze llibres de vint céntims
que vareig comprá al Encant;
unas sabatas... ¡pobretas!

que las duch ja fá dos anys!
Tinch molts retalls de diaris
pero cap bitllet de Banch.
Mes objectes tinch, que deixo
per inútils d' esmentar;
y, además... quan bè s' estima
no 's vol saber tants detalls.
Ja ho sabéu, donchs, *pubilletas*,
tant de ciutats com del camp;
si alguna vol *colocarse*,
si de pendre estat tè fam,
pot dirigir sas demandas
ó també pot preguntar
al carrer de las Trompetas,
número 100, pis... terrat,
per mí, per un que molt prompte
lo ser solter vol deixar,
y que per eixa manía,
que la trobo natural,
en lo meu barri 'm coneixen
per lo nom de .. ¡lo Xiflat!

R. BALCELLS BELLVÉ.

ENDEVINA ENDEVINALLA

VEUS aquell que vesteix brusa
espartenyas, gorra al cap
y que porta la camisa
de color sense planxar?...
donchs es un bon mestre d' aixa
ab deu duros setmanals;
y no obstant ell y familia
ab prou feynas van tirant...
Endevina endevinalla.

¿Com se fonen tants de rals?
—
¿Veus aquell que va ab levita,
ab barret, que porta guants,
botas novas, leontina,
anells d' or y va planxat?...
donchs es un *pixatintés*
dels que cobran del Estat;
te de sou vintiun duro,
es viciós y gasta en gran...

Endevina endevinalla.
¿D' ahont surten tants de rals?

SOLUCIÓ

La muller del mestre d' aixa
es mes lletja qu' un mussol;
y la del *pixatintés*
es hermosa com un sol.

E. PI FANI.

LA TOMASA
ROGATIVAS

—Manel, demà m' en vaig á portar un ciri á la Bonanova.

—¿Y aixó?...

—Perque á pesar de las *rogativas* no ha fet ni un mal ruixat y he pogut sortir á recullir papers y burillas.

¡Ditxosas *rogativas*! Un cop qu' en varen fer aquí 'l poble, un malehit ayguat va emportarsho tot, y ara que 'n han fet á ciutat, lo sol estabella. ¡Que no 'n fassin mes!

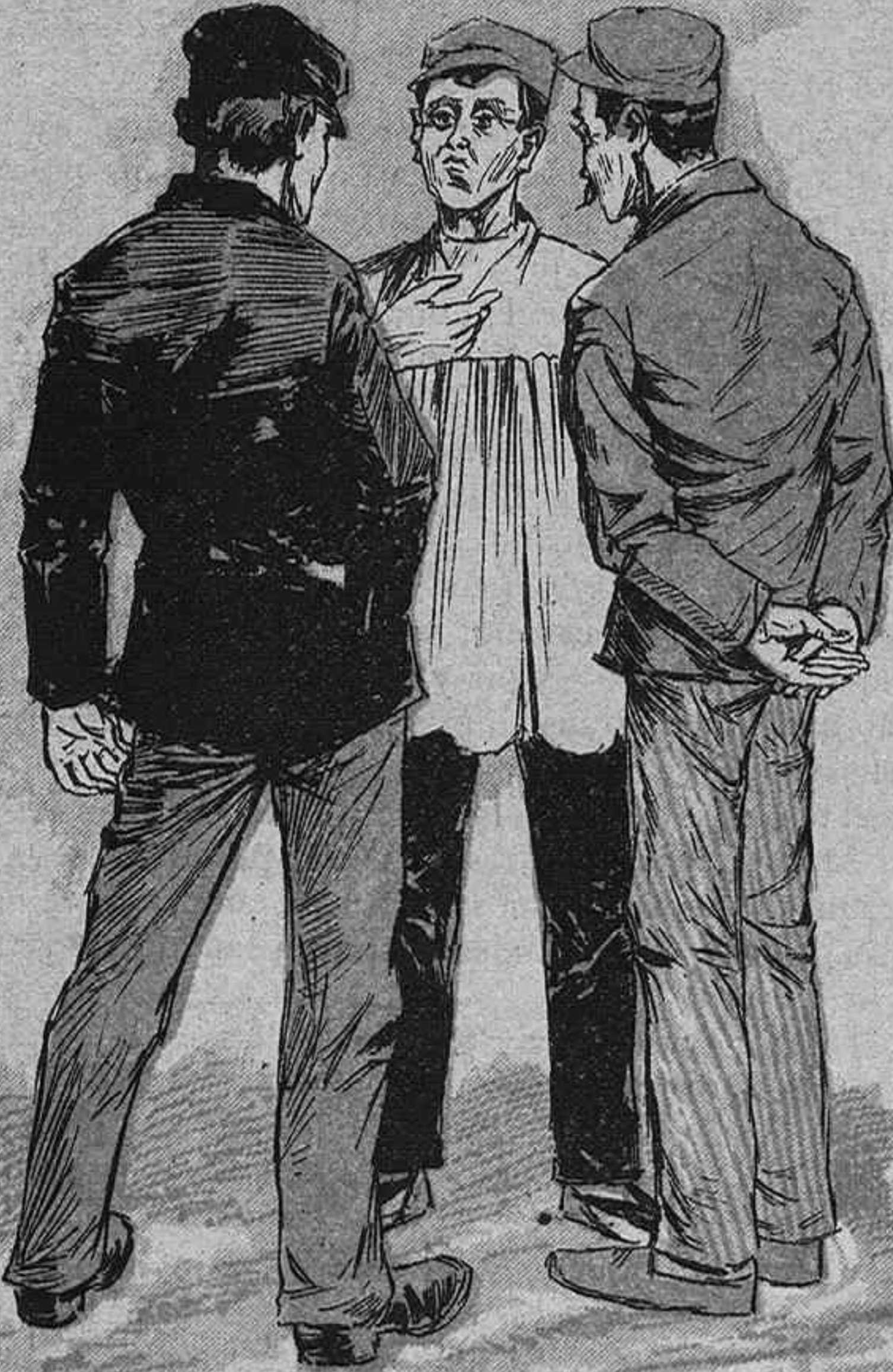

—Quan torni á neixe, demanaré, per ser gitano; al menos vosaltres no teniu d' esperar que ploqui per' fer feyna.

—¿Y, donchs, mossen Macari, sembla que no vol ploure?

—No ho creguis, filleta, per nosaltres *plou* tot l' any.

¡A LA GUERRA!

—Lo *tio Sam* no se quí es,
pero com bon catalá,
juro que si vaig allá
ha de dí 'ls *sams* al revés.

¡Santa Rita, aquesta guerra
si dura tẽ de matarnos!
¡Feu torná als minyons de Cuba,
que tenim fam de casarnos!

UN BORT DE LA PATRIA

—Per no anarhi fujo á Fransa,
Si morís... ¡Verge Divina!
¡Ca, barret!... Sols de pensarhi
ja tinch la pell de gallina.

VIATJE DE BODA

L ho deya en Cisquet que no volia anarhi á Montserrat!
 Ell desitjava passar la nit de nuvis á casa; pero la seva sogra, la senyora Madrona, qu' es la si-
 gronayra mes rumbosa de tota la Boquería, agafantlo per la solapa va dirli ab tal despreci: «Mira,
 noy, si jo portava com tu pessa llarga per tot día, y no podia anar quatre días á Montserrat, cridaria á un
 gitano pera que 'm donés un cop d' estisoras á n' aquets faldons qu' arriuan arran de pantorrilla» que 'l
 pobre xicot, no tingué mes remey, lo día que va casarse, qu' agafar la dona y un' unsa qu' havia enmat-
 llevat y anársen á fer una visita á la *Verge moreneta*, pera que algun día no 'n sortissin mal-parats los fal-
 dons que ja s' havia posat en boca la seva sogra.

¡Ell no n' hagués fet cas de las sevas paraulas! Las peripecias de que fou víctima son llargas de comptar.

Per culpa de la senyora Madrona, qu' entre preparar una ampolleta d' aygua-naf per' lo que pogués
 succehir als dos nuvis y desferse en llágrimas avants de sortir aquets de casa, los va fer perdre uns moments
 preciosos, arriaren en Cisquet y la seva esposa al Arch de *Triunfo*, quan la campana de la estació ja se-
 nyalava la sortida del tren. Emprengueren tots dos una rápida carrera, posant per fi peu al estrep d' un
 vagó de segona, després d' haver trepitjat en Cisquet á un gos d' aygua y haver corregut perill de que 'l
 xafés una tartana, d' haver topat tots dos nuvis ab uns quants transeunts, y haver perdut ella un finissim
 mocador que li havia regalat en Cisquet quan festejavan.

Un cop en lo cotxe, va adonarse 'l nuvi de que al tornarli 'l cambi dels bitllets, li havian endossat un duro
 fals. Pero va consolarse al reparar que lo vagó no estava ocupat per altrs personas, qu' ell y la seva *costella*.

Mes la seva satisfacció durá pochs instants, perque al moment de posarse 'l tren en marxa, va encabirse
 en lo cotxe d' ells, un senyor grassonet, de patillas grisas y nas incandescent, quin senyor va sentarse de-
 vant de la Roseta, la núvia.

No obstant, en Cisquet va torná á consolarse, al veure que 'l senyor grassonet, al cap de pochs minuts,
 tancava las parpellas y 's posava á dormir ab l' ignocencia d' un sant.

Pero, la satisfacció d' en Cisquet va convertirse novament en desassosego, quan, al cap d' uns quants
 minuts mes, va notar que 'l senyor grassonet, com aquell que no vol la cosa, posava 'ls seus peuhassos d'
 artiller sobre 'ls peuhets de pinyó de la Roseta.

¡Ira de Deu! Si 'l nuvi s' hagués pogut cerciorar de la mala intenció del dormilega, lo menos qu' hau-
 ria passat, es que, plé de justa indignació, hagués tirat al senyor grassonet pe 'l forat de la finestra; mes
 com que hi ha individus que quan dormen tenen tan mala jeya, va contenirse, y va contentarse ab fer
 passar á la Roseta al lloch qu' ell ocupava. Desd' aquell instant — ¡ves lo que son las cosas! — lo dormilega
 no va allargar mes sos enjuguessats peuhassos.

Pero, al cap d' uns quants minuts mes, lo senyor grassonet va despertarse, ó va fingirho, va cambiar
 algunas paraulas ab los nuvis; desseguida, com qui no fa res, va corre's fins á colocarse altre vegada de-
 vant de la Roseta, y dintre de curts instants lo senyor de las patillas grisas y nas incandescent tornava á
 dormir ab l' ignocencia d' un apóstol. Y ¡ves si es raro! 'ls seus peuhassos se proposaren novament inquie-
 tar als peuhets de la núvia. Aquesta no tingué altre remey que cambiar de siti, y en Cisquet, que *compri-
 mirse*, perque també podia ser que 'l dormilón fes maniobrar las sevas extremitats abdominals, sense ma-
 licia, sense donársen compte.

Lo senyor grassonet, veyent que la seva astucia no donava bon resultats, no trigá gayre á despertarse;
 pero, á la quènta, devia portar molta *son atrassada*, ja que al cap d' un rato, després d' haverse sentat al-
 tra vegada devant de la Roseta, torná á cloure las parpellas.

En aixó, lo tren va enfilear un túnel y en Cisquet que tenia motius suficientes pera desconfiar del senyor de
 las patillas grisas, á fi d' evitar un atach á la *costella* que li perteneixía, no va trobar altre medi millor que
 sentarse á la falda de la Roseta. Prompte sentí 'l nuvi una má entremaliada que s' posava sobra sa cuixa dreita.

—Senyor meu—cridá en Cisquet—retiri aquesta má ó l' hi tallo!

En aquest instant la llum del sol vingué á fondre la obscuritat del vagó.

—¿Com deya?—va preguntar lo senyor del nas incandescent, fingint despertarse.

—¡Deya, que vosté 'm tocava la cuixal

—¡Ay, apreciat jove, no 'n fassi cabal. Quan dormo faig desgracias. Miri: L' altre nit, somniant, vaig
 sentarme sobre las costellas de la dona, que per poch l' esguerro.

En Cisquet devant de rahóns tan poderosas, cregué prudent no insistir.

Quan los nostres viatjers arriaren á la estació de Viladecaballs, lo nuvi que—ab perdó siga dit—feya
 rato s' aguantava las ganas de fer ayguas menors per sospitar del senyor grassonet, á qui no volia deixar
 sol ab la Roseta, no podent donar ja mes tregua á una necessitat tan imperiosa, va baixar del cotxe y va
 dirigirse al lloch que reclamava la seva presencia.

¡Incaut nuvi! Ell no 's figurava, que 'l tren arrenqués tan prompte—al cap de 15 ó 20 segons—confiant en la paraula del empleat qu' havia cantat: ¡Viladecaballs... un minuto!

L' idea de que la Roseta anava á quedarse sola ab lo senyor de las patillas grises, va posarli 'ls cabells de punta, y ab la precipitació, al veure que 'l tren ja s' havia posat en marxa, va agafárseli una butxaca de la americana en lo pom de la porta del *retrete*, féntseli un set mes que regular. Corregué com un boig pera atrapar lo tren, logrant per fi arraparse á la portella del seu vagó, pero fou tanta sa desgracia que li va caure lo barret, lo qual va anar á parar á la via, y va esclafarse quatre dits al volguer tancar la portella, qu' es-verada li havia obert la Roseta.

Afortunadament, no tingué de passar lo ridícul d' arribar al monastir ab lo cap á la intemperie, porque á casa d' un plats y ollas de Monistrol, que, per aprofitarho tot, també venia sombreros, va trobarne un de forma tan rara, que li esqueya tan bé, que qualsevol l' hauria pres per un *turronero*.

Lo desconsol mes gran, fou quan arribats al monastir, lo *germá aposentador* los digue que á causa de haver tingut qu' encabir á una numerosa romería, ni en las humils celdas del Beato Joseph de las Llántias, ni en las asquerosas de Santa Ecolástica hi havia un sol llit en vaga.

No tingueren mes remey qu' anar á dormir á la pallissa, junt ab altres personas també resagadas.

Serian las onze de la nit, poch mes ó menos—quan casi tots los resagats d'abdós sexes dormian pacíficament sobre la palla—que la Roseta digué á cau d' orella al seu marit: «Cisquet sento una má que 'm palpa.»

Lo nuvi que s' havia tret las botinas pera dormir ab mes comoditat, armantse ab una d' ellas, va allargar lo bras, va trobar una má molsuda y desseguida va descarregá un cop de sabata al indret d' ahont cregué podia trobarse 'l cap de la persona, quina má tenia agafada. Va sentirse un ¡ay! esgarrifós... y després del ¡ay! un renech d' en Cisquet, que rebé un cop de puny á las barras, propinat, sens dupte, per la persona que havia suferit lo tanto de la sabata. La confusió fou espantosa: crits, gemechs, xiscles... ¡demani! Pot no mes compararse la escena que va desenrotllarse á la del *Quijote*, quan aquet va anar á trobar á son llit á la *olorosa* Maritornes.

S' encengueren mistos... pero no va trobarse á la persona que palpava á la núvia, quina persona havia tingut bon cuydado en esmunyirse.

A n' en Cisquet, de resultas del cop de puny á las barras, va agafarli un mal de caixal, que no va calmarli fins al cap de tres días.

L' endemá al matí, pogueren obtenir los nuvis una celda del departament denominat: «Beato Joseph de las Llántias». Es vritat, que la tal celda no era gayre decent, pero després de las incomoditats sufridas la nit passada, va semblarlos un palau encantat.

¡Llástima qu' en Cisquet tenia un mal de caixal que no 'l deixava sossegar!

La núvia, rendida pe 'l cansansi, 's tirá sobre 'l llit y prompte va dormirse. En Cisquet, que no estava bé ni dret, ni ajegut, ni assentat, á causa del fort dolor del caixal, sortí al balconet de la celda, buscant distracció á la seva vista. ¡Ell no hagués sortit! Al balconet de la celda vehina, hi havia 'l seu sastre que 'l va reconeixe, á pesar de portar en Cisquet las barras lligadas.

Desseguida va sentirse trucar ab rábia á la porta de la celda dels nuvis. La Roseta va despertarse esverada. En Cisquet no tingué mes remey qu' explicar á la seva esposa, que 's tractava d' un sastre imprudent que 'l perseguia porque li devia un petit compte.

Lo sastre, en vista de que no rebia contestació, torná á trucar ab mes forsa que la primera vegada, y com que 'l silenci fou la única resposta per ell obtinguda, va fer saber á n' en Cisquet que no insistia mes porque tenia d' anar á «Sant Geroni» ab la seva colla, pero que quan baixaria ja 's veurian las caras.

No sé si 'l sastre devia ser gayre lleig, pero lo *certus* es, que en Cisquet per no véureli 'l rostre, aixís qu' aquell hagué marxat ab la seva colla, notificá á la Roseta que immediatament s' anavan á posar en camí de Barcelona, com aixís succehí.

Quan la Roseta y en Cisquet baixaren del tren, lo nuvi, després de tantas desgracias, tingué una satisfacció: va veure al senyor grassonet, de patillas grises y nas incandescent, lo qual presentava en lo front una *banya* del tamanyo d' un coco.

Per aquesta senyal va sospitar en Cisquet, qu' ell era 'l fulano de la pallissa; 'l que havia rebut lo cop de sabata.

Ja podria ser, ja, porque lo qu' es jo, si haig de dir la vritat, del senyor grassonet, m' en pensaria qual-sevol cosa.

Ara, quan algú pregunta á n' en Cisquet, com va anarli 'l viatge á Montserrat, contesta: «¡Un cop y prou!» Quan torni á casarme 'ns quedarém á casa.

Segons sembla compta en quedar viudo... y potser s' equivoca, per que tots los seus companys de *xapó* dihém lo mateix: «Aquet noy está perdut... ni forsa té pera fer corra las bolas.» Encare que, com que total fa quatre mesos que va casarse, de la seva salut no s' en pot fer gayre cas.

¡N' hi vist tants que fins al mitj any de matrimoni no n' hauria dat vint céntims y després s' han posat com un pom de rosas!

A. GUASCH TOMBAS.

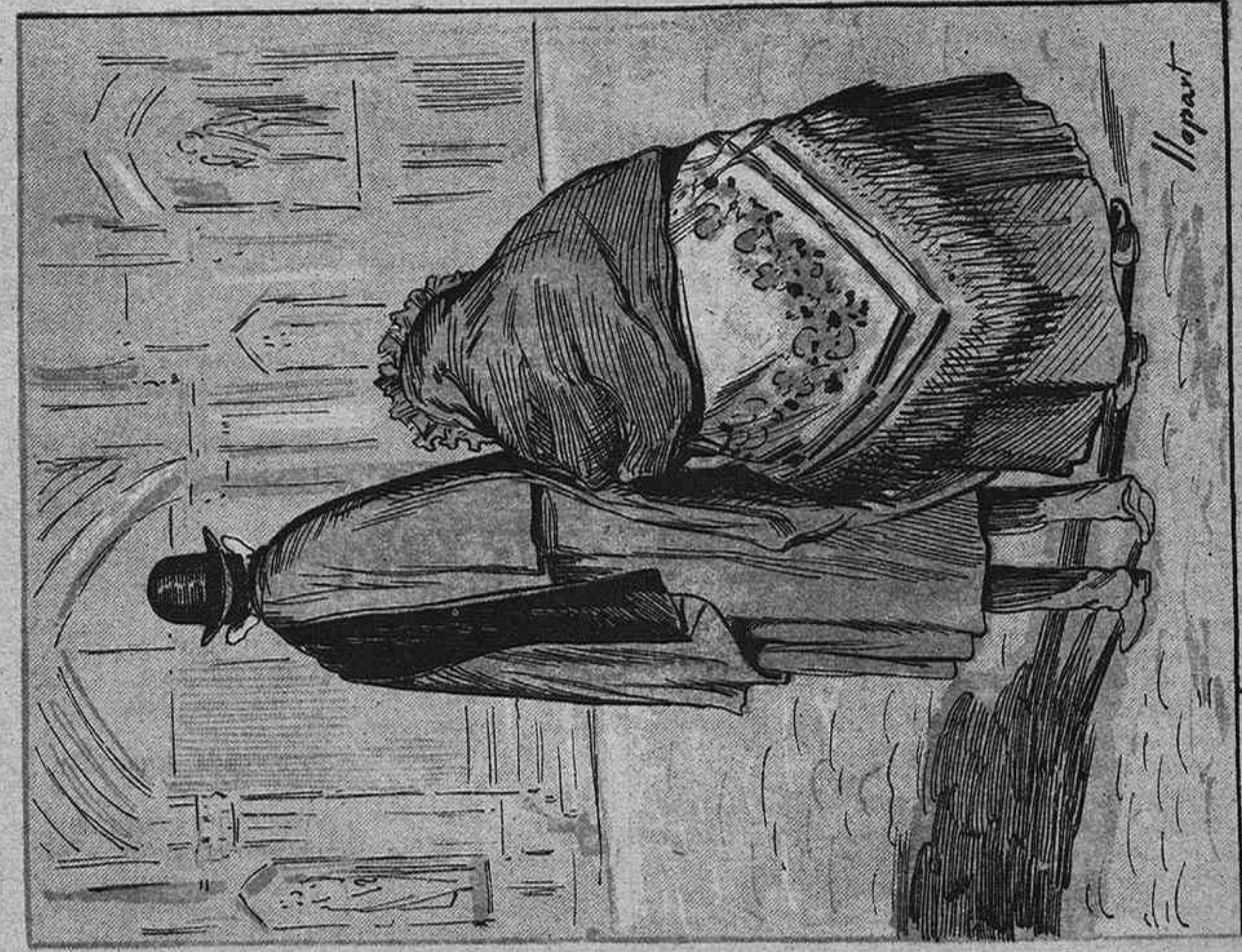
LA TOMASA

Per J. Llopars

LI-OLI D'ACTUALITAT

¡Ja s'han acabat els torraços! Las provocacions han desaparegut i nosres vehins. Cada vegada que passa lo carro del escumbriayre, s'obran los balcóns ab estrépit y esclata 'l temporal. Rellojes de níkel, parayguas de Filadelfia, paquets de Sarsaparilla de Bristol, ampollas d'aygua Florida, l'emulsió Scott, píldoras, empastres, capsas y bastóns: tot se precipita y esclafia damunt del empedrat. La dona de casa va abocar-hi lo paquet de pastas de la sopa per no veure'hi mes las estre'l-las qu'ella ha vist pintadas en las banderas y jo fins hi vaig tirar la gossa porque 's deya Virginia. ¡Res d'aixó ja 'ns fa cap falta! ¡Arri allá!

(ELLA): —¡Ay senyor! A molts 'ls molestan los dejunis de Quaresma y jo ja fa trenta cinch anys que no faig altrr cosa que mastegar BACALLÀ SECH!
 (ELL): —¡Trenta cinch anys d' atiparme no mes que de ropl!
 ¡Vegin si aixó no es un dejuni perpétuo!

—Lo qu' es jo, noy, may mes m' embolico: veyas tú com se 'ns ha pagat lo patriotisme á tots 'ls estudiants: ¡A garrotada seca!
 —Ja 't dich jo que sí, Piqué. Es tanta la mollena d' árnica que tragino, que jo puch dirte que tinc lo mapa ab tots 'ls estats humits!

NOVETATS

De pocs dies, al sorprendent espectacle *Urganda la desconocida* s'hi ha anyadit un apoteosis final, obra del senyor Carreras, que tant per lo vistós com per lo artístich y ben combinat, creyém que lograrà doblar lo número de representacions, de las que fins ara ja ha obtingut.

Lo elevat número que ja ha lograt (64 consecutivas) y sempre ab extraordinari aplauso y numerosa concurrència, es lo millor elogi que podém fer del sobredit y portentós espectacle, ahont hi recullen justos aplausos to's los artistas que en son desempeñyo hi prenen part, aixís com la primera parella Monroc Fuensanta.

ROMEA

Divendres passat feu lo seu benefici lo Sr. Bals ab tant petit resultat, que ni solament logra lo cupo que designa la Empresa á fi de poder entrar en negoci.

S'ha estrenat una comedieta original del Sr. Campderrós, titulada *Ambo* que sigué aplaudida, mes que per son argument, per sa bonica versificació.

En lo transcurs de la mateixa, hi contarem 9 monólechs y alguns d'ells, podrian representarse sueltos per la molta estensió dels mateixos.

Sr. Campderrós ¿vosté que de professió es sastre, no hi podria clavar una estisorada? Creyém que hi guanyaria tant comedia com son autor.

La execució bastant justa, sobresurint l'apuntador.

TÍVOLI

La terregada artística com nosaltres anomeném á la troupe infantil que ab tan d'acert dirigeix lo Sr. Bosch en la part cómic-hírica y la Sra. Pamiás en la coreogràfica 'ns ha donat en los últims dies alguna representació de lo conegut viatge *Los sobrinos del capitán Grant*, que per l'acertat desempeñyo que logra —encar que incomprendible per la etat dels intérpretes— fa enrojir á mes de quatre artistas que se las pegan de *idem* quan executan obras en los escenaris.

Ja esta en estudi la ópera del mestre Bretón *La Dolores*.

GRAN-VIA

Las funcions patrióticas —*especulativas*— donadas en la setmana passada, produhiren lo resultat apetescut per l'empresari, de lo que 'ns alegrém molt. (Llástima de la segona part que algún día li surti).

Dilluns passat debutá en aquest teatro lo conegut actor cómic Vicents Roig, ab l'apropósit *Salón Eslava*; y si al escullir dita obra fou ab l'objecte de demostrar tota la vis cómica que posseheix, lo felicitem per lo bon acert, ja que tingué ocasió de lluhirse sobradament, logrant grans aplausos, principalment de la imitació que va fer dels emponents actors Vico y Catalina. (En la del malograt Rafel Calvo, no 'l trobarem á igual altura á causa de la precipitació y desigualtat en la dicció dels versos, no fent brillar, per lo tant, los ríchs pensaments de la poesia, condició en la que tant hi brillava 'l may prou plorat actor).

Segons lo cartell, hem vist que la companyia té en estudi varias obras conegudas y aplaudidas en altres teatros ab mes ó menos justicia, del Sr. Granés, autor que sembla que s'enfada quan critican sas obras.

UN CÓMIC RETIRA.

Bibliografia

Hem rebut un exemplar de la segona edició del notable drama en quatre actes y en vers, del malograt Soler (*Pitarra*) *Lo timbal del Bruch*, elegantment editada per la empresa de l'acreditat periclich *Lo Teatro Regional* y que ha servit pera folletí del mateix, durant lo passat mes.

Aixís mateix se 'ns ha favorecut ab *Lo primer fill*, monólech en vers, original de nostre amich y col·laborador Lluís Millá, estrenat ab éxit en lo Teatro Rómia la nit del benefici de D. Antón Serrallara (7 de Janer passat.)

També ab *Colls y punys* comedia en un acte y en vers escrita per nostre amich lo intel·ligent administrador del Tívoli, en Joseph O. Molgosa Valls, ab col·laboració del malograt Verdú (*Gestus*) y que sigué estrenada ab éxit en lo teatro Odeón la nit del 11 de Maig de 1878.

* * *

A tots remerciém l'envío.

Agre-dols

(D'actualitat)

REFLEXIÓ

¡Está vist!.. ¡Al mon no 's troba cap poble com l' espanyol!... Si bé es cert que té grans faltas, reuneix en cambi, tals dots, y es tan sufert y tan noble, tan després y valerós que, en vritat, mereixeria ab sos governs, millor sort!...

¡L'heu vist?... L'han tractat de y 's redressa vigorós, [«pária» per demostrar que aquí 'ls «párias» guardan tan sencer l'honor, qu' ab lo sobrer... ¡deixarian honrats als... que matan porch! Per fernos pó 'ns amenassan ab treure 'l sant Cristo gros d'una guerra y se 'ls contesta ab grans «Manifestacions» y ab un crit de «¡Visca Espanya!» capás de deixarlos sorts!... Y 'ls torném sos vils ultratjes, com demá, si precis fós 'ls tornaríam sas balas y ab un imponent va-y-tot, dariam fe de qu' encare no es mort! ' espanyol lleó, puig al defensar sa terra hi ha un lleó, en cada espanyol!...

Mes si 'l poble es un gran poble... ¡quan petits sos directors! ¡Ab quanta torpesa 'l menan, ell qu' es poble tan bon noy! ¡Quinas mans tan desdixadas las que gufan son esfors!... ¡Prou se mereix, pobra Espanya, ser digna de mil'or sort!...

* * *

PRELUDIS DE LA PRIMAVERA

—¡Vosté es ma ditxa, mon bé,
lo cel que mon cor somnia!...
—(Li diré que sí, perque
tinch por de quedar per tia).

—¡Ay, 'm sembla que m' encera!
—¡Dónguim prompte lo seu sí!
—Si es cert que vé per bon fi...
(S' acosta la primavera).

— Cosineta ¿que ja es fora 'l teu marit?

Los caricaturistas y 'ls escriptors festius, mirant la cosa pe 'l canó còmic, y prenent peu de la indignació que naturalment havían de causarnos las paraulas de Mr. Sherman, nos han fet sabor:jar deliciosas escenas en las que 'ls espanyols, porta s per sentiments patriòtics, netejém las casas de tot producte nortamericá, encare que 's tracti de la xeringa, que donat lo seu baix servey, podríam ben bé reservárnosla...

Ara bé, lo que 'ls artistas de la gresca han descrit no mes que per fer broma, alguns industrials d'aquí s' ho han prés en serio, y hem tingut ocasió de llegir anuncis mes còmichs que las escenas degudas al ingeni de caricaturistas y escriptors festius.

Entre ells n' hem llegit un d' un apotecari que 's desfá en impropis contra la emulsió Scott, tractantla de «intrusa» y otras cosas per l' istil.

Tot aquet desahogo sembla no revelar mes que 'l cor de un ardent patriota que aburreix al *tio Sam*, y podría dispensarse, si l' aixerit apotecari no recomanés de pas, com á molt superior á la yankee, una emulsió que fa á casa seva.

De modo, que 'l farmacéutich anunciant no 's contenta ab ser ell un gran patriota, sino que vol qu' ho siguém tots nosaltres,... consumint la seva emulsió.

¡No té cap pel de tonto!

La distingida Societat recreativa *La Familiar Obrera de Sans*, prepara pera 'l diumenge pròxim, dia 15 del corrent, lo benefici del coro de la Societat ab una extraordinaria funció composta del reputat drama *La Dolores*, y l' estreno del coro á veus solas *La nit*, lletra del Sr. Basegoda y música del mestre Laporta, lo que será cantat baix la direcció del reputat mestre Sr. Masclanas.

Dilluns se reuniren en lo local del Foment los apotecaris y droguers d' aquesta ciutat, y acordaren per unanimitat que 'ls importadors d' especialitats manifestin als seus elaboradors de's Estats Units, que en cas de declararse la beligerancia, refusarán 'ls esmentats productes.

Sobre aquest acort no hi tenim res que dir, sempre que existeixin, com deuen existir sens dupte, productes de otras procedencias que pujan competir ab aquells.

Y tampoch tindriam res que consignar, referent al acort prés pe 'ls farmacéutichs detallistas de no despatxar en los seus establiments medicinas nortamericanas, sino 'ns haguessin fet saber dits senyors, que prenían tal resolució porque en la confecció de las mateixas predomina 'l mercantilisme mes descarat, ó lo qu' es lo mateix, que en lloch de medicinas 'ns clavan veneno.

Pero ara, en vista de declaracions tan francas, ab tot lo sentiment del nostre cor, havém de dir á n' aquets senyors farmacéutichs: ¿la que estavan enterats de las porquerías que 'ls endossavan 'ls yankees, per qué 'ns las despatxavan á nosaltres que no hi teniam cap culpa? No despatxantlas nos haurían demostrat qu' eran uns grans patriotas! Pero, ara...

¡Ah dolents, ja sé perque l' altre dia després d' haver prés una píldora nort-americana, va agafarme tan fort recargolament de tripas!

Don Enrich Miracle, amo del «Café dels Quatre cantóns» de Sant Martí de Provencals, socorrerà ab dos rals diaris mentres duri la guerra de Cuba, als soldats fills de dit poble que quedin inutilisats en la campanya.

¡Bravo, Sr. Miracle! Encare que á casa seva tingui alguna cafetera nortamericana no s' en desfassi, que no per 'xó deixarà de ser un bon patriota.

Deu fassi, senyor Miracle,
lo miracle de debó
de ferli tení un milló
guanyat sense cap obstacle,
puig se 'l mereix, ¡si senyó!

El eminente tribuno ha donat un manifest als americans. Es un document altissonant, plé de floricultura y ab mes imatjes que no hi ha en cap fàbrica de *santi di guixi*, y del que podém assegurar que Don Emilio, n' ha quedat sumament satisfet y casi jurariam que 'l recitaria de *corrido*, com fa 'l «Noy de Tona» ab 'ls versos de 'n Gumá.

Ara veurém l' efecte que farà tanta poesia, en los prosáichs cervells dels *tocinayres*. Casi bé augurariam que l' escoltarán com qui sent ploure.

En Castelar 'ls ha donat un manifest y ells potser... li donarán expressions!

Impotent lo govern de 'n Cánovas per posar en cintura als madrilenys, se li va ocorre amenassarlos ab suspendre la corrida de novillos del passat diumenje.

Y en efecte, Madrid va convertirse en una bassa d' oli y no va celebrarse la manifestació projectada, pero en cambi... ¡va celebrarse la *corrida*!

Y l' entusiasme patriòtic del poble de *Pan y Toros* va quedar tant satisfet com si las tropas espanyolas ja fossin á Chicago.

¡S' ha salvat la patria!

L' altre dia s' exclamava 'l *Ciero* sobre «*ciertos copleros nocturnos que se dedican á hacer oír al público un repertorio de canciones denigrantes para determinadas personalidades políticas.*»

Segurament l' *organet* de las sagristias 's refereix als infelissos cegos que cantan coplas d' actualitat, per guanyarse 'l pá de cada dia, de la mateixa manera que se 'l guanya 'l *Ciero* clavant *mencheteos* á tothom que paga.

No alabarém nosaltres las coplas y cantarellas en qüestió, mes per rahó del poch gust que tenen, que no per lo denigrant de 'ls seus conceptes.

Unicament farém una aclaració. ¿Saben perquè molestan al *Ciero* las tals cansóns? ...Perque atrehuen gent, aquesta escolta ab la boca badada y resulta que quan passen 'ls xicots cridant 'l *Ciero* ningú se 'ls escolta y hasta si molt convé 'ls enjegan enhoramala y está clar 's fan menos *perros chicos*!

Res... qüestió de *pants*!

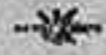
Nostre amich lo senyor Guell, popular empresari del Teatro Gran-via, ha tingut una sensible desgracia. Y dihém desgracia porque ha perdut cinch centas pessetas per causas ben ajenas á la seva voluntat.

Durant la representació d' un' obra patriòtica, un de 'ls días de la setmana passada, lo públich no poguent reprimir

son entussiasme ó volguent esbravar la bullida de sanchs, que las circunstancias han portat, va saltar al escenari; va agafar una bandera espanyola y va sortir al carrer en espontánea manifestació.

De resultas del entussiasme del públich, ara 'n va coix l' empresari; al endemá rebia una notificació del Govern Civil, impositiu de 100 duros de multa, porque havia deixat pujar gent al escenari.

La empresa citada, la premsa y tot Barcelona, encare es tán rumiant á horas d' ara... rumian... rumian y ningú sab treuren l' entrellat. Si algú sab veurer la rahó de la multa li agrahirém que 'ns 'n fassi dos quartos porque lo qu' es no saltres .. per ara estém á las foscas! Y l' empresari mes que nosaltres porque deu haver quedat á oscuras y sin candil.

Lo drama *Juan José* de Dicenta, á pesar de la guerra que li ha fet la gent de so'ana, s' ha representat ja en casi en todas las capitals d' Espanya, comptant en l' actualitat un sens fi de representacions.

Ja vem dirho, que de resultas de la oposició eclesiástica, l' autor se cansaria de cobrar drets de propietat.

Tinguin presents aquets datos los autors d' obras xiuladas.

Y no 's descuydin d' escriure com l' autor de *Juan José*.

¡Aixó hi fa molt!

Días enrera corregué per las columnas dels diaris un escrit firmat per un tal Sr. Molins á qui sembla que se li adeudan nada menos que *onze anys* de sou, com á secretari de la Comissió liquidadora de la Junta de Carretera de Catalunya.

Segons sembla aquest senyor ha intentat inutilment, cobrar los seus atrassos, de todas las maneras posibles y 's troba á la edat de 65 anys, després de 45 de serveys, abocat á la miseria y sense poguer cobrar ni un clau de lo que té justament guanyat.

Temps enrera va intentar imp'orar la caritat pública, mes van agafarlo y li van dar... molts bons consells, pró no li van dar cap quarto.

Y 'l pobre home no sab que fer. No té per menjar, no pot treballar y menos pot demanar caritat. No mes pot... morir-se de gana en un recó.

Ey.. ¡encare si li permeten!

Consólis pensant que molts mestres d' estudi pateixen del mateix mal, y 'n patirán molt temps si no 's dedican á... *señoritas toreras* verbigracia.

Donchs, si senyors, hem arriuat á un temps que 'l *delicte* d' estimar la patria, es objecte d' una penalitat especial ó d' una *tarifa*, qual aplicació 's deixa al cárrech de las autoritats gubernativas.

Segóns havem sentit dir, aquesta *tarifa* es com segueix:

Un crit de *¡Morin los tocinayres!* 's castiga ab un cop de tranca dels de la *puddó*.

Un *¡Morin ls yankees!* mereix uns quants cops de *xarrasco* de la guardia civil.

Un *¡Visca Espanya!* es castigat ab una *carga* de caballería sobre en mal...

Y l' enarbolar una bandera espanyola, constituheix *delicte* tan grave, que 's fa acreedor á una *descarga cerrada*.

Y ara no diguin qu' aixó son fantasías ni romansos dels qu' escribim, porque las víctimas d' aquí, de Valencia y de Madrid, nos guardarán de mentir.

Y *viceversa*: aquells estudiants *yankees* qu' han trepitjat nostra bandera y han cremat lo retrato del *menut de casa*;

segóns diuhen, hi ha 'l projecte de condecorarlos ab una gran creu.

Ab quanta rahó va dir, no sé qui, qu' Espanya es lo país dels *viceversas*.

Per pallissa tremenda la que han suferit 'ls italians en la Eritrea, colonia fundada per ells fa uns quants anys, en las costas africanas, confinant ab l' Abissínia.

Una divissió de 18000 homes completament derrotada, 10,000 baixas entre morts, ferits y presoners... 72 canons en poder del enemich, 2 generals é infinitat d' oficials morts ó presoners... Es dir, una pallissa en tota regla.

Y no obstant, á pesar de tan brillant victoria, encare ningú, que sapiguém, ha concedit la beligerancia als abissinis.

En cambi 'ls insurrectes cubans, fent una guerra devastadora, ab la cobardia per lema, sense haverse atrevit may á plantar cara als nostres soldats... están á punt de véurers protegits ostensiblement pe 'ls *yankees*...

Y aixó, que 'ls cubans no tenen ni la centéssima part de la rahó que tenen 'ls abissinis.

Pero en cambi hi ha un poderós motiu per part dels nortamericans á obrar aixís.

¡Lo deu negoci'...

¡Mientras no 'ls passi a'ó d' anar per llana y surtirne esquilats!...

Segóns llegim, en molts punts dels Estats Units 'ls estudiants s' han desfogat contra Espanya y s' han permès 'l *lujo* de insultar el pabelló espanyol cosa que fins aquí no te cap importancia, porque es mes noble, que vagin á la descarada, los que fins ara havian procedit ab la traydoria própia dels cobarts.

També diu que en molts parts, fins s' han atrevit á cremar una *efigia* espanyola. L' interessat, al enterarse de tant ignocent expansió, 's palpará y al veure que no fa pudot de socarrim, estém certs que dirá: —*Bueno y á mi qué?*

Y 'ls espanyols, per no ser menos, li respondrém fentli coro: —*¡Ahi nos las den todas!*

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 6 d' aquet mes)

Un pianista de P. F.: Publicarém la xarada y un geroglífich.—Angelina y Amadeo: Anirán tres logogrifos.—Joseph Arallab: De vosté, l' últim geroglífich.—M. Peidro: Está bé.—Gonnella poétich: Publicarém la primera poesia, *corretjida*.—Joan Ollés Arbós: De vosté, la poesia.—Pere Carreras: Y de vosté lo *segónepígrama* y 'l geroglífich.—Xey-Mandey: No serveix.—Joseph Pujadas Truch: Anirá la balada.—Nitu de Tarragona: Va bé.—Africana de la terra: Dispensi y disposi d' un amich.—Amiaj Anirog: No m' agradan.—Salvador Bonavía: Es fluixa.—J. Robert y P.: Anirá la curta.—J. N. Coma: Aceptat.—Rafel Rutllan: Id.—J. Avelta: No 'm satisfá prou.—Amadeo Punsoda: Id.—Fidel Delfi: La publicarém.—H. Vilá: Me sembla qu' hi falta alguna signo.—F. Carreras P.: Anirán las dos poesías llargas.—Emili Llavayol: No puch servirlo.—Un Miquel: Publicarém dos logogrifos y 'l geroglífich.

LA TOMASA

— PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI —

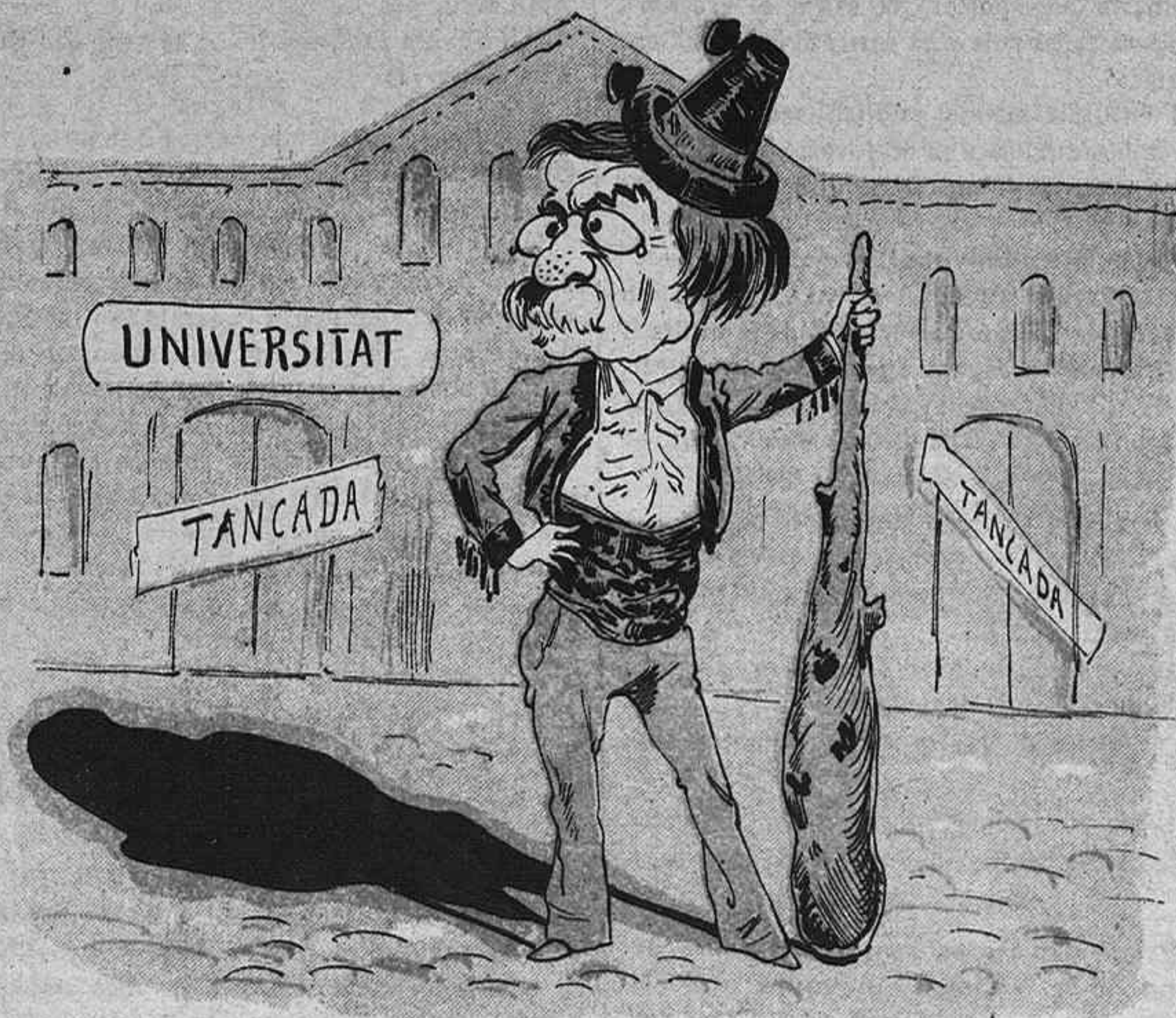
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6 — BARCELONA

LA RAHO DE LA FORSA

—A ezo me atrevo yo zi azí me cuadra. ¡A ver quién ez er guapo que ze me arranca!

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Animal es la primera,
dos inversa mineral,
musical es la tercera
y nom de dona 'l Total.

ENRICH CLARASSÓ.

ENDEVINALLA

Soch carrer de Barcelona,
tinch dos notas musicals,
porto 'l nom d' un home célebre
y 'l meu nom te mil vocals.

NON NOM.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4—Nom de dona.
- 3 4 1—Vegetal.
- 3 2—Negació.
- 4—Vocal.
- 1 4—Aliment.
- 2 3 4—En la mar.
- 1 2 1 4—Los barcos ne tenen.

LLUVINS ET Co.

TARJETA (1)

Litografia Barcelonesa
DE
— RAMON ESTANY —
Sant Ramón, sis
BARCELONA

Ab las lletras de la present direcció,
degudament combinadas, formar: 5
noms d' home, 3 de dona y 1 d' un
poble catalá.

JOSEPH GORINA ROCA.

Tarrassa 9 Mars 1896

1 Al primer que 'm presentí exacta la so-
lució, á mon domicili, Sant Quirse, 52, á las
deu del matí del próxim d'umenge, li regala-
ré en molt bon estat una obra de C. Gumá,
titulada: «La primera nit». — N. del A.

NOTA IMPORTANT

En Ramon Estany desitjant demostrar lo
seu agrahiment al autor d' aquesta tarjeta,
per la propaganda que fá de la seva litografia,
y volguent premiar al que primer nos envihi
la solució de tan enginyós «trenca-closcas»,

ha acordat servir gratis, durant mitj any,
no tre periódich al Sr Gorina Roca y conce-
dir igual ganga pe 'l periodo de tres mesos,
al primer endevinayre que á ell particular-
ment li remeti la solució.

GEROGLIFICH

J O I
I I
E g I r O k E
V
P L I F A
N I D I

F. RIBAS

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 392

Xarada.—Des - a - ni - ma - de - ta.

Geroglífich.—Espanya per deutes.

Ters de sílabas.—TA RI MA
RI TE TA
MA TA RÓ

Lit. Barcelonesa de Ramon Estany
6, Sant Ramon, 6.—BARCELONA